

A Siroki díj (vándorserleg) eddigi tulajdonosai

1993 Péter Géza
1994 Ballagó Emánuel
1995 Virágh Dezső
1996 Laskay Sándor
1997 Vas Sándor
1998 Tóth Sándor
2001 Lakó Antal
2002 Gere Géza
2004 Diószeghy Sándor
2005 Soós János
2006 (Dogosi Károly jelölt, elhalálozott)
2008 Makai Pál
2011 Pócsi Béla
2012 Pálinkás György
2013 Maróti Béla
2014 Paraszka János
2015 Lipták József
2016 Kerek László

**SIROKI ZOLTÁN ALAPÍTVÁNY
IDŐSZAKI KIADVÁNYA**

23. SZÁM

2017 JÚLIUS-SZEPTEMBER

IMPRESSZUM

SIROKI ZOLTÁN ALAPÍTVÁNY IDŐSZAKI KIADVÁNYA

MEGJELENIK : negyedévente

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG: az alapítvány elnöke és kuratóriumi tagjai

A kuratórium elnöke: Varga Sándor
A kuratórium tagjai: Küzmös Csaba
Lakó Antal
Vajó Sándor
Virágh Dezső

LEVELEZÉSI CÍM: Varga Sándor Nyírtura, Rózsa u. 10. 4532

EMAIL CÍM: vargasa@freemail.hu

HONLAP: www.sirokialapitvany.hu

A következő évben mind a három pár madár egy tágas, jól benövényesített kinti röpdébe került tavasszal, ahova elfektetett madárodúkat raktam ki fészek gyanánt. A tojók az odúba kialakították kicsiny fészüküket és lerakták 5-6 tojásukat, sőt kotlani is kezdtek a tojásokon. A kikelő kicsinyeket elválasztottam a szülőktől, mert tartottam tőle, hogy apró méretük miatt átbújhatnak a röpdé rácsozatán, és prédájává válhatnak macskáknak, szarkáknak, stb. Az év közben a szabadban tartott fűrjeket a teletető helységbe október elején helyeztem át, amikor is a kinti hőmérséklet 10 C° alá csökkent.

Az igazsághoz tartozik, hogy a csibék felnevelése – tapasztalataim szerint – egyáltalán nem mondható könnyűnek. Az igazán kritikus időszak az életük első 3 hete. Ez időszakban gyakran tapasztaltam, hogy mindenféle tünet nélkül pusztulnak el az egyébként egészségesnek tűnő fiókák. A kikelő kismadaraknak mintegy 50 %-a élte meg a felnőtt kort, bármilyen lelkiismeretes és szakszerűen is gondoztam a csibéket. Tartásukat és tenyésztésüket így leginkább azoknak tudnám javasolni, akik már rendelkeznek tapasztalattal más fűrj és fácánfélék tartásában.

Tóth Péter
Nyíregyháza
www.petibird.com
06-70-60-88-885

Tisztelt Madárbarát

30 éve már, hogy Siroki Zoltán, Alapítványunk névadója elhunyt. Gondosan vezetett jelenléti naplójában – melyben a debreceni egyesület üléseinek témáját jegyezte 1975-től kezdve – utolsó, saját kezű bejegyzését szeptember 13.-án tette. A soron következő, novemberi gyűlés apropóján már nem történt bejegyzés, a kockás spirálfűzet alján már csak egyik lányának lábjegyzete olvasható: „1987 október 29.-én a jelen napló vezetője meghalt”.

Jegyzetei, levelezése, cikkei megmaradtak az utókomak. Az 50-es, 60-as, 70-es, 80-as évek kiváló kordokumentumai ezek, melyekből kiadványunkban is igyekszünk minél többet bemutatni az Olvasónak.

Kiadványunk nyárvégi - őszi számának bevezetőjében - a már megszokott módon- ismét fel szeretnénk hívni minden Olvasó figyelmét, illetve egyben ajánlását kérni a Siroki-díj ez évi díjazottjának kiválasztásához. Az országos szövetségek eltűnésével, inaktíválódásával az egyes madárbarátokhoz kell fordulnunk, és megkérni őket, tegyenek javaslatot azokra a tenyésztőkre, madarászokra, akiknek – véleményük szerint – elvülhetetlen érdemei vannak a hazai madarászat területén. A kuratórium tagjainak komoly segítséget jelentenek ezen ajánlások, melyek ráirányíthatják figyelmüket esetleg az olyan személyekre is, akik jelenleg nincsenek a hazai avikultúra „fősodrában”, de munkásságuk érdemessé teheti őket a díjra. Az ünnepélyes díjátadó helyszínéről honlapunkon tájékozódhatnak majd az érdeklődők az őszi folyamán.

VÁLOGATÁS SIROKI ZOLTÁN ISMERETTERJESZTŐ ÍRÁSAIBÓL 23. RÉSZ

A lepkepinty (Granatina bengala)

Folytatás

A lepkepinty csendes, békés természetű madár, amely a költési időszakon kívül fajtársaival is általában megfér, bár vannak kivételek is. Bizalmas és kíváncsi természetű, gyakran egészen megszeli a fogságot, és ilyenkor hosszú évekig jól bírja a fogságot. Rendkívül mozgékony madár, helyesen járunk el tehát, ha minél nagyobb mozgási lehetőséget biztosítunk számára. Ha a lakásviszonyok megengedik, időnként tanácsos a díszpintyeket a szobában kiengedni, hogy szabadon röpködhesse. Ilyenkor mindig a lepkepintyek hagyják el elsőnek a kalitkát, és az egész lakásban nagy körrepüléseket végeznek. Ha valami szokatlan tárgy vagy új táplálék kerül kalitkájukba, kíváncsiságuk hamarosan legyőzi félelmüket, közelről megsejlelik az új tárgyat, és hamarosan megkóstolnak minden új táplálékot is. Az állandóan nyújtott mageleségen (fehérkőles, muharmag, fénymag) kívül szívesen fogyasztanak mindenféle állati eredetű táplálékot is (hangyatojás, apró hernyók, légylárvák, levéltetvek, lisztkukac), ezért erről tanácsos folyamatosan gondoskodni. A keményre főtt tojáshoz is hozzászoktathatók, de fiókáik felneveléséhez ez utóbbi egyanyagában titkán bizonyult elegendőnek.

A lepkepinty könnyen költ fogságban, de ilyenkor magatartása megváltozik. Összeférhetetlen lesz, nemcsak fajtársaival, hanem más díszpintyfajokkal szemben is. Az addig szelíd, bizalmas természetű madár még megszokott ápolójával együtt is bizalmatlan, sőt vad lesz. Ezért költése kalitkában csak ritkán sikerül. Ezzel szemben társas volierben már több a remény hozzá, és ez esetben más díszpintyfajokkal is békességben megfér. Veszekedések természetesen ilyenkor is gyakoriak, mert fészket bátran védelmezi minden betolakodóval szemben, de ha a veszekedőknek módjukban áll egymás elől kitérni, a béke hamarosan helyreáll.

Költéskor mindenféle zavaró körülménnyel szemben nagyon érzékeny. A fészkelést nem tanácsos ellenőrizni, különösen akkor, ha már kikelt fiókák vannak. Sok tenyésztő nem tud ellenállni a kíváncsiságának, és belenyúl vagy belenéz a fészkekbe, hogy meggyőződjék arról, van-e már fióká. Az ilyen kíváncsiságnak az az eredménye, hogy a szülők az egész költést otthagyják.

A lepkepinty megbízhatóan csak akkor költ, ha a fiókák felneveléséhez szükséges állati eredetű táplálék rendelkezésre áll. Ha tudunk friss hangyatojást szerezni, rendszeren felnevelik a fiókákat, de még így sem mindig. Sokszor tapasztaltuk már, hogy a szülők állandóan keresnek valamit, pedig minden elképzelhető állati eredetű táplálékot eléjük tettünk, de mégis éhen pusztulnak a fiókáik.

A 8. hét után kezd el látszani, hogy melyik fióká hím és melyik tojó. Hímeknek a fej felső és hátsó részén a tarkó felé kezd a korona kifejlődni. A hímek tollszínezete sötét, míg a tojóké zöld lesz.

25 cm hosszú, rövid törzsű madarak. A hím alig nagyobb, mint a tojó. Mindkét nemnél, piros bőrfolt van a szem körül és a lábak is pirosak. A hím aktív, zöldes-kékes-fekete tollazatú, barnás szárnytollakkal. A feje tetejét vörös korona díszíti, fehér homlokfólttal. A tojó szárnya barna, teste fényesen csillogó borsózöld. A fiatal madarak 8 hetes koruk után színesednek, ezt követően látszanak majd a tojóra és hímre jellemző vonások. Általában párban járnak a sűrű erdőt, magvak gyümölcsök és gerinctelenek után kutatva. Mikor megzavarják, inkább futni szeret, de ha szükséges, rövidtávon repül, lekerekített szárnyaival. Némi aggodalomra ad okot, hogy megsemmisítik az élőhelyét. különösen a fakitermelés jelent nagy veszélyt a faj számára. Úgy tűnik azonban, hogy valamivel alkalmazkodóbb, mint más délkelet-ázsiai fán fajok.

Etetés: Apró, minőségi magkeverék, rengeteg gyümölcs, Mexikó-mix, tojásos lágy eleség, lisztkekac+gyászbogár lárvá, megszórva vitaminokkal, ásványi anyaggal, kalciummal. Emellett jó minőségű, csíráztatásra alkalmas apróbb magok jelentik főképp takarmányát.

2015 nyár végén vettem 3 véridegen ivarérett pár rulult egy holland tenyésztőből. Mivel ezek a madarak nem bírják a téli klímánkat, ezért egy 15 C°-os helyiségben, külön páronként elhelyezve őket, várták a következő tavaszt. 2015 októberében találtam az egyik pár alatt egy tojást.

Mivel nem volt nekik betéve sem fészekanyag, sem fészekodó, és a tisztántartás érdekében kihúzható tálca volt a ketrec alja, ezért a tojást elvettem, hogy majd keltetőgépbe helyezem. Nagy meglepetésemre ,mind a három pár tojni kezdett. Folyamatosan gyűjtöttem a tojásokat. Meg is voltam lepődve, mivel nem indítottam őket és nem is voltam felkészülve a tojásokra. Úgy gondoltam, majd tavasszal a dús növényzetű röpdében, számukra kihelyezett fészkekkel, teszik majd a dolgukat. Ha már így alakult, beindítottam a keltetőgépet. Hőfok 37,5 C°, a páratartalom 60-70 % körüli volt. A kelésidő 18-21 nap, de a 15. napon a tojásokat tálcára helyeztem és a páratartalmat megemeltem.

Közel 20 tojás került a keltetőgépbe, amiből 6 fiókat sikerült keltetni és felnevelni. Kelést követően, mikor a csibék felszáradtak, infralámpa alá tettem őket. Eleinte meg kellett nekik mutatni, hogy hol a víz és a lisztkekac, amiből ihatnak és ehetnek majd. Elsősorban porrázúzott indítótáp és tojásos lágyeleség, kicsi lisztkekacokkal volt a fő táplálékuk. Első itatásnak kamillás vizet kaptak, ezután 10 %-os AlfaElixír almacetet itattam 1%-os töménységben. A lisztkekac nagyon fontos a nevelésükben és a továbbtartásban is! Ahogy növegték, úgy kaptak egyre több gyümölcsöt, zöltséget, csíráztatott apró magot (amit én használtam az a Deli Nature cég 33-as számú keveréke volt, ami csíráztatásra tökéletes magkeverék).

Vannak jól nevelő párok, amelyeknek szerényebbek az igényeik, másoknak viszont „semmi sem jó”. Amint már említettem, az öregek szívesen fogyasztják, de a fiókák felneveléséhez ez többnyire nem elegendő.

A felpuhított száraz hangyatojást is csak ritkán fogadják el. Apró lisztkekacot sem tudunk mindig nyújtani. Ezért a madártenyésztők más állati eredetű táplálékot is kipróbáltak már. Különösen alkalmasnak bizonyult erre a szármatlan bormuslica (*Drosophila*), amit a szülők mohón fogyasztanak. Ugyancsak jó eredményt értek el a *Daphnia* és *Cyclops* etetésével is. Ezek akváriumban könnyen tenyésztethetők., és lapos edényben, kevés vízben tesszük a madarak elé. Eredményesen etették az *Enchytraea* nevű, akváriumi halaknak tenyésztett féreggel is.

Minden igyekezetünk ellenére is vannak olyan párok, amelyek nem hajlandók fiókáikat felnevelni. Különösen nehéz télen a tenyésztés, mert a felsorolt táplálékok is csak nehezen, vagy sehogy sem biztosíthatók. Ezért tanácsos a költést a tavaszi vagy a nyári hónapokra korlátozni. A jó pár igen szapora. Külföldi irodalmi adatok szerint egy német madárkedvelő 5 év alatt 45 fiókat kapott ugyanattól az egy pártól, az évi átlaga tehát 9 fióka, ami bizonyára nagyon szép eredmény, és ritkán lehet elérni.

A lepkepinty az éjszakát nem tölti a fészeken. Csupán a nőtény alszik a fiatalokkal, amíg azokat takarja, a hím mindig a fészken kívül pihen.

A tiszta fehér tojások száma 4-5, a kotlási idő 11 nap. A fiókák 3 hetes korukban hagyják el a fészket. Eleinte meglehetősen gyámolatlanok, és rendszeren a földön bújnak el valami rejtékhelyen.

Ilyenkor fokozott mértékben vigyázni kell rájuk, mert – különösen szabad röpde esetén – egy kiadós eső vagy hűvös idő biztos pusztulásukat eredményezheti. Jól tesszük, ha a fiókákat közvetlenül a kirepülésük után néhány napig éjjelre visszatesszük a fészkekbe, feltéve, ha hajlandók bennmaradni. Sok díszpintyfaj maga is iparkodik kirepült fiókáit a fészkekbe visszacsalni, mintha tudnák, mennyi veszedelem fenyegeti a gyámolatlan, repülni még nem jól tudó csemetéket. A lepkepinty sajnos ezt nem teszi.

Mindent összefoglalva, vérmes reményeket a lepkepinty tenyésztéséhez sohase fűzzünk. Ha évente minden pártól néhány (3-4) fiókát sikerül kapnunk, nagyon meg lehetünk elégedve. De ez így van a többi díszpinttyel, asztrildfélével is.

A teljesség kedvéért megemlítem, hogy a közönséges lepkepintyen kívül néhány ritkább rokon faj is előfordul a külföldi madárpiacokon. Ilyen az angolai lepkepinty (*Granatina angolensis*), a kékfejű lepkepinty (*Granatina cyanocephala*), a gránátpinty (*Granatina granatina*), és az ibolyakék asztrild (*Granatina ianthinogaster*). a *Granatina* nemnek ezek a ritkább, és természetesen drágább tagjai, azonban részünkre már nehezen hozzáférhetőek.

Búvár 1969/2

TENYÉSZTŐI BESZÁMOLÓK A HAZÁNKBAN TENYÉSZTETT RITKA MADÁRFAJOK TENYÉSZEREDMÉNYEIRŐL

25. RÉSZ

A rulrul vagy csokros fürj (*Rollulus rouloul*) tenyésztése

A fácán félék (*Phasianidae*) a madarak osztályának, tyúkalakúak (*Galliformes*) rendjébe tartozó család. Egyes rendszerezők használják még a fogolyformák (*Perdiciidae*), pulykaformák (*Meleagridinae*), fajdfarmák (*Tetraoninae*) családokat is.

A Rulrulformák (*Rollulinae*) alcsaládba 4 nem és 24 faj tartozik.

Xenoperdix- 1 faj

Caloperdix-1 faj

Rollulus- 1 faj

Arborophila - 21 faj

Előfordulási helyük: Dél-Burma, Dél-Thaiföld, Malajzia, Szumátra és Borneó.

Fészktüket a madarak úgy készítik, hogy gödröt kaparnak és kibélelik száraz levelekkel, valamint fűből kis kupolát építenek a fészkek fölé. Hófehér tojásokat raknak, számuk 4-6. Kotlási idő: 18-21 nap.

